

Hallituksen esitys Eduskunnalle eräiden valtiovarainministeriön hallinnonalan virastojen ja laitosten johtokuntien lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tilastokeskuksesta annettua lakia, tullilaitoksesta annettua lakia, valtiokonttorista annettua lakia, Valtion taloudellisesta tutkimuskeskuksesta annettua lakia sekä verohallintolakia siten, että tilastokeskuksen, tullihallituksen, valtiokonttorin, Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen ja verohallituksen johtokunnat lakkautetaan. Johtokuntien nykyiset tehtävät siirtyisivät

virastojen ja laitosten virkamiesjohdolle. Valtiovarainministeriö määräisi kuitenkin virastojen päälliköinä toimivien pääjohtajien ja ylijohhtajan sijaiset. Lakeihin ehdotetaan otettavaksi perussäännökset myös virastojen ja laitosten johtamisesta sekä ratkaisuvallan käytöstä. Asetuksenantovaltuutuksia täsmennettäisiin. Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

määrää johtokunnan puheenjohtajan.

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Tullilaitos

Tilastokeskus

Tilastokeskuksesta annetun lain (48/1992) 3 §:n mukaan tilastokeskuksessa on johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella.

Tilastokeskuksesta annetun asetuksen (105/1992) 4 §:n mukaan johtokunta päättää 1) tilastokeskuksen yleisistä toimintalinjoista sekä palvelu- ja muista toimintatavoitteista ja taloudellisista tulostavoitteista ottaen huomioon valtiovarainministeriön kanssa sovitut tavoitteet; 2) tilastokeskuksen tulo- ja menoarvioehdotuksesta ja toiminta- ja taloussuunnitelmasta; 3) tilinpäätöksen hyväksymisestä; sekä 4) muista tilastokeskuksen kannalta laajankantoisista ja periaatteellisesti merkittävistä asioista. Asetuksen 8 §:n mukaan johtokunta nimittää toimintayksikön johtajan.

Tilastokeskuksesta annetun asetuksen 2 §:n mukaan tilastokeskuksen johtokunnassa on enintään kahdeksan jäsentä. Yhtenä jäsenenä on tilastokeskuksen pääjohtaja, minkä lisäksi tilastokeskuksen henkilöstöllä on oikeus valita keskuudestaan yksi jäsen johtokuntaan enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan. Valtioneuvosto nimittää muut johtokunnan jäsenet enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan sekä

Tullilaitoksesta annetun lain (228/1991) 3 §:n mukaan tullihallituksessa on johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella.

Tullilaitoksesta annetun asetuksen (371/1991) 4 §:n mukaan johtokunnan tehtävänä on 1) päättää tullilaitoksen toimintalinjoista ja merkittävistä kehittämishankkeista ottaen huomioon valtiovarainministeriön laitokselle asettamat tavoitteet; 2) päättää laitoksen tulo- ja menoarvioehdotuksesta sekä toiminta- ja taloussuunnitelmasta; 3) seurata laitokselle asetettujen tavoitteiden toteuttamista; 4) päättää tullihallituksen toimivaltaan kuuluvien yleisten määräysten ja ohjeiden antamisesta; 5) päättää tullihallituksen toimivaltaan kuuluvista tullitoimipaikoista; 6) nimittää laitoksen virkamiehiä sen mukaan kuin erikseen säädetään; 7) käsitellä muita laitoksen kannalta merkittäviä asioita, jotka se ottaa käsiteltäväkseen. Asetuksen 20 §:n mukaan tullineuvoksen, laboratorionjohtajan, tullijohtajan ja johtajan nimittää johtokunta. Tullilaitoksesta annetun asetuksen 3 §:n mukaan johtokuntaan kuuluu pääjohtaja ja enintään seitsemän muuta jäsentä, joista yksi edustaa laitoksen henkilöstöä. Valtioneuvosto asettaa johtokunnan enintään

neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus

Valtion taloudellisesta tutkimuskeskuksesta annetun lain (27/1990) 2 §:n mukaan Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintaa johtaa ja valvoo johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella.

Valtion taloudellisesta tutkimuskeskuksesta annetun asetuksen (1332/1996) 5 §:n mukaan johtokunta hyväksyy 1) tutkimuskeskuksen yleiset toimintalinjat ja tutkimuksen painopistealueet; 2) tutkimuskeskuksen toiminta- ja taloussuunnitelman sekä talousarvioehdotuksen; 3) tutkimuskeskuksen vuotuisen toimintasuunnitelman; 4) tutkimuskeskuksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen; sekä 5) muut tutkimuskeskuksen kannalta merkittävät asiat. Asetuksen 10 §:n mukaan ylijohtaja nimittää tutkimusjohtajat johtokunnan annettua lausuntonsa.

Asetuksen 3 §:n mukaan tutkimuskeskuksen johtokunnassa on enintään kahdeksan jäsentä. Yhtenä jäsenenä on tutkimuskeskuksen ylijohtaja, minkä lisäksi tutkimuskeskuksen henkilöstöllä on oikeus valita keskuudestaan yksi jäsen enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan. Valtioneuvosto nimittää johtokunnan muut jäsenet.

Valtiokonttori

Valtiokonttorista annetun lain (305/1991) 3 §:n mukaan valtiokonttorissa on johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella.

Valtiokonttorista annetun asetuksen (306/1991) 5 §:n mukaan johtokunnan tehtävänä on päättää 1) valtiokonttorin yleisistä toimintalinjoista ja tulostavoitteista ottaen huomioon valtiovarainministeriön vahvistamat tavoitteet; 2) valtiokonttorin talousarvioehdotuksesta ja toiminta- ja taloussuunnitelmasta; 3) valtiokonttorin tavoitteiden toteutumisesta koskevista toimenpiteistä ja tilinpäätöksen hyväksymisestä; 4) valtiokonttorin suoritteiden maksullisuutta ja maksujen perusteita koskevasta ehdotuksesta

valtiovarainministeriölle; 5) valtiokonttorin virkanimityksistä siten kuin erikseen säädetään; sekä 6) muista valtiokonttorin kannalta laajakantoisista ja periaatteellisesti merkittävistä asioista. Asetuksen 10 §:n mukaan johtokunta nimittää finanssijohtajan ja tietohallintojohtajan.

Asetuksen 3 §:n mukaan valtioneuvosto asettaa valtiokonttorin johtokunnan enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Johtokunnassa on enintään kahdeksan jäsentä, joista yksi on valtiokonttorin pääjohtaja ja yksi henkilöstön keskuudestaan valitsema edustaja. Valtioneuvosto nimittää muut johtokunnan jäsenet, joista kahden tulee olla valtiovarainministeriön virkamiehiä.

Verohallinto

Verohallintolain (1557/1995) 3 §:n mukaan verohallituksessa on johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella. Lain 1 §:n mukaan verohallitus johtaa verohallintoa. Verohallituksen alaisina ovat verovirastot, joiden lukumäärän, nimet ja virka-alueet määrää valtioneuvosto.

Verohallintoasetuksen (1707/1995) 5 §:n mukaan johtokunta ratkaisee asiat, jotka koskevat 1) verohallinnon toimintalinjoja, toiminta- ja taloussuunnitelmaa sekä talousarvioehdotusta; 2) verohallituksen määräyksiä ja ohjeita ja muita verohallitusta koskevia periaatteellisia ja laajankantoisia asioita, jotka se ottaa käsiteltäväkseen; sekä 3) pääjohtajan estyneenä ollessa hänen sijaisenaan toimivan verohallituksen virkamiehen määräämistä. Asetuksen 23 §:n mukaan johtokunta päättää verohallituksen ylijohtajan ja johtajan ja veroviraston päällikön nimittämisestä.

Asetuksen 2 §:n mukaan verohallituksessa on valtioneuvoston enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan asettama johtokunta. Siinä on enintään kuusi jäsentä, joista yksi on verohallituksen pääjohtaja ja yksi verohallinnon henkilöstön keskuudestaan enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan valitsema edustaja.

1.2. Nykytilan arviointi

Valtion keskushallinnon uudistamiseen ja erityisesti keskusvirastojen lakkauttamiseen liittyen keskusvirastojen kollegiaaliset johto-organisaatiot lakkautettiin ja korvattiin johtokunnilla 1990-luvun alussa. Samanaikaisesti myös muiden keskushallintoyksikköjen johto-organisaatiot muutettiin johtokunniksi. Keskusvirastojen lakkautaminen ja keskusvirastojen johto-organisaatioiden uudistaminen perustui valtioneuvoston 9 päivänä maaliskuuta 1989 tekemään päätökseen toimenpiteistä hallinnon palvelukyvyyn parantamiseksi ja ohjauksen uudistamiseksi vuonna 1989 sekä hallinnon kehittämisen ministerivaliokunnan 18 päivänä elokuuta 1989 määrittelemiä johto-organisaatioita uudistettaessa noudatettaviin periaatteisiin. Muutoin uudistus perustui johto-organisaatiotoimikunnan ehdotuksiin (komiteanmietintö 1989:8). Johto-organisaatiotoimikunnan mukaan johtokuntien tuli olla luonteeltaan suppeita asiantuntijaelimiä siten koottuina, että johtokunnat olisivat virastolle merkittävä lisäresurssi ajatellen toiminnan sisällön asiantuntemusta, yleisjohtamista ja sidosryhmäkontaktien hoitoa. Katsottiin, että nykyaikaiseen johtamiseen ei kuulu se, että johtokuntien jäsenet mieltävät roolinsa edustamiensa tahojen edunvalvojiksi. Jäsenen tuli ajaa viraston etua. Johtokuntajärjestelmästä on kertynyt kokemuksia runsaan kymmenen vuoden ajalta. Erityisesti tulosbudjetointiin ja tulosohjaukseen siirtymisen jälkeen johtokunnan ja sen jäsenten rooli on aiheuttanut ongelmia monessa suhteessa viraston virkamiesjohtoon nähden. Virastojen tai laitosten johtokunnilla ei ole ollut selkeää asemaa viraston ohjaus- ja johtamisprosessissa eikä virastojen toiminnan valvonnassa. Ministeriö tekee tulossopimuksen viraston tai laitoksen virkamiesjohdon kanssa, jolloin viraston tai laitoksen päälliköllä on tulosvastuu. Ministeriö myös seuraa ja keskustelee viraston johdon kanssa säännöllisesti tulossopimuksen toteutumisesta viraston laatimien raporttien ja selvitysten pohjalta. Toisaalta johtokunta on viraston tai laitoksen

yllin päättävä elin. Yleensä sen tehtävänä on ohjata ja valvoa viraston tai laitoksen toimintaa ja päättää viraston tai laitoksen toimintalinjoista, toiminta- ja taloussuunnitelmasta ja talousarvioehdotuksesta sekä hyväksyä viraston tai laitoksen toimintakertomus ja tilinpäätös. Johtokunnalla voi olla myös rajoitettua nimitystoimivaltaa. Muutoin johtokuntien toimivalta on vähäinen. Sen sijaan virastojen ja laitosten johto päättää viraston tai laitoksen työjärjestyksestä ja muista sisäisistä määräyksistä, viraston toimintaorganisaatiosta ja ratkaisuvallan käyttämisestä virastossa tai laitoksessa. Näin virkamiesjohdolla on vastuu viraston tai laitoksen toiminnasta, mutta toimintapolitiikasta päätetään viime kädessä johtokunnassa.

Myös ohjaavan ministeriön asema viraston johtokunnassa on ongelmallinen. Hallintomenettelylain (598/1982) 10 §:n 1 momentin 5 a kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos hän kuuluu viraston tai laitoksen johtokuntaan tai siihen rinnastettavaan toimielimeen ja kysymys on asiasta, joka liittyy tämän viraston tai laitoksen ohjaukseen ja valvontaan. Tämän mukaan ministeriön ohjausvastuussa olevan osaston päällikkö tulee aina esteelliseksi sen viraston osalta, jonka johtokunnan jäsen hän on. Hallintojääviydestä johtuen johtokuntaan nimetty ministeriön johtava virkamies ei voi siten osallistua viraston asioiden valmisteluun ministeriössä, mukaan lukien viraston ohjaus ja valvonta.

2. Ehdotetut muutokset

Tilastokeskuksen, tullihallituksen, Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen, valtiokonttorin ja verohallituksen johtokunnat ehdotetaan lakkauttaviksi. Johtokuntien nykyiset tehtävät siirtyisivät virastojen tai laitosten virkamiesjohdolle lukuun ottamatta virastojen päälliköinä toimivien pääjohtajan ja ylijohdajan sijaisten määräämistä. Valtiovarainministeriö määräisi heidän sijaisenaan toimivat virkamiehet. Johtokuntien nykyisten tehtävien järjestämistä koskevat yksityiskohtaiset säännökset otettaisiin virastojen ja laitosten

hallintoasetuksiin. Ratkaisulla selkiytetään ohjaus- ja valvontavastuita. Tällöin myös virastojen päälliköiden tulosvastuu selkiytyisi ja korostuisi. Virastojen ja laitosten ohjaus perustuu selkeästi tulohajaukseen, talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman käsittelyn sekä tulossopimuksen hyväksymisen muodossa. Seuranta ja valvonta on myös osa tulohajaukseen, johon sisältyy valtiovarainministeriön hallinnonalalla säännöllinen väliraportointi ja vuositilinpäätösten arviointi. Valtiontalouden tarkastusviraston suorittama ulkoinen valvonta ja sen tuottamat tarkastushavainnot ovat tärkeä osa ohjaus- ja valvontaprosessia. Viraston ja sen edustaman toimialan kehityksen arviointia ja strategiavaihtoehtojen hahmottamista varten tilastokeskuksella, tullihallituksella, Valtion taloudellisella tutkimuskeskuksella, valtiokonttorilla ja verohallituksella voi olla neuvottelukuntatyypiset toimielimet. Nämä toimisivat erityisesti viraston johdon strategisena tukena ja keskustelukumppanina. Neuvottelukunnalla ei olisi itsenäistä ratkaisuvallaa virastoa tai laitosta koskevissa asioissa eikä sillä olisi viraston toiminnan ja talouden ohjauksen ja valvonnan osalta muodollista vastuuta. Neuvottelukunnasta säädettäisiin kunkin viraston tai laitoksen hallintoasetuksessa perustuslain 119 §:n 2 momentin mukaisesti. Valtiovarainministeriö asettaisi neuvottelukunnat viraston annettua ehdotuksensa kokoonpanosta. Neuvottelukunnassa tulee olla henkilöstön edustus. Neuvottelukunnassa olisi viraston johdon lisäksi korkeintaan seitsemän jäsentä. Viraston henkilöstöllä olisi oikeus valita keskuudestaan yksi jäsen neuvottelukuntaan. Ministeriö nimittäisi muut jäsenet määräajaksi, enintään neljäksi vuodeksi. Ministeriön virkamiehen jäsenyys neuvottelukunnassa ei johtaisi siihen, että hän olisi esteellinen osallistumaan ministeriössä kaikkien kyseisen viraston tai laitoksen ohjaukseen tai valvontaan liittyvien asioiden käsittelyyn. Lisäksi neuvottelukuntaa asetettaessa otettaisiin huomioon naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) vaatimukset.

Johtokuntia koskevat säännökset ehdotetaan korvattaviksi säännöksillä, joiden mukaan virastoa tai laitosta johtaa pääjohtaja tai ylijohtaja. Samalla lakeihin ehdotetaan otettavaksi perussäännökset ratkaisuvallan käytöstä virastossa tai laitoksessa. Perustuslain 119 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan valtionhallinnon toimielinten yleisistä perusteista on säädettävä lailla, jos niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Perustuslain säätämiseen johtaneessa hallituksen esityksessä todettiin yleisillä perusteilla säännöksessä tarkoitettavan lähinnä yksikön nimeä, toimialaa sekä pääasiallisia tehtäviä ja toimivaltaa (HE 1/1998). Viraston tai laitoksen johtamista ja ratkaisuvallan käyttöä koskevat perusratkaisut liittyvät kiinteästi viraston tai laitoksen toimivaltuuksiin. On asianmukaista ja perusteltua, että myös näistä seikoista säädetään lailla. Tämän vuoksi ehdotetaan, että virastokohtaisista asetuksista siirrettäisiin virastokohtaisiin lakeihin johtamista ja ratkaisuvallan käyttämistä sekä organisoinnin perusteita koskevat säännökset.

Ratkaisuvallan käyttöä koskeviin säännöksiin ehdotetaan otettavaksi erikseen perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaista oikeussäännösten antamista koskeva säännös ja erikseen muuta ratkaisuvallan käyttämistä koskeva säännös. Ensin mainittu tehtävä kuuluisi aina lain mukaan viraston pääjohtajalle niissä virastoissa, joissa olisi aineellisen lainsäädännön nojalla toimivaltaa päättää oikeussääntöjen antamisesta. Muut asiat ratkaisisi viraston päällikkönä toimiva pääjohtaja tai ylijohtaja, jollei asiaa ole säädetty tai työjärjestyksellä määrätty muun virkamiehen ratkaistavaksi. Viime mainittujen asioiden ratkaisemisesta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Hallintoasetuksiin otettaisiin säännös, jossa lueteltaisiin viraston päällikkönä toimivan pääjohtajan tai ylijohtajan ratkaistavaksi siirrettävät johtokunnan tehtävät. Muutoin lakeihin ei ehdoteta muutoksia vähäisiä, lähinnä teknisluonteisia korjauksia lukuun ottamatta. Asetuksenantovaltuudet ehdotetaan tarkistettaviksi perustuslain 80 § 1 momentin

mukaisesti niin, että valtuussäännöksissä ilmenisi riittävän täsmällisesti ja tarkkarajaisesti, mistä seikoista asetuksella on tarkoitus säätää. Lakeihin otettaisiin myös nimenomaisia säännöksiä virastojen ja laitosten työjärjestyksen antamisesta.

Virkaan nimittämisen perusteista voidaan säätää valtion virkamieslain (750/1994) 8 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella. Tämän vuoksi ehdotettuihin lakeihin ei oteta kelpoisuusehtoja koskevia säännöksiä.

3. Esityksen vaikutukset

Uudistus parantaisi tulohajautusjärjestelmää. Ohjaajan ja ohjattavan asema ja vastuu selkeytyisi. Viraston tai laitoksen päälliköllä olisi tulosvastuu laitoksen toiminnasta. Myös johto-organisaation ministeriöjäsenten mahdolliset esteellisyysongelmat poistuisivat. Ministeriön ja sen johtavien virkamiesten rooli virastojen ja laitosten tulohajautuksessa ja muussa niitä koskevien asioiden valmistelussa selkeytyisi.

Johtokuntien nykyiset tehtävät siirtyisivät virastojen tai laitosten virkamiesjohdolle lukuun ottamatta virastojen päällikköinä toimivien pääjohtajan tai ylijohdajan sijaisen määräämistä, mikä siirtyisi ministeriölle. Tämä lisäksi muutamalla päätöksellä hallinnollista työtä ministeriössä.

Henkilöstön edustaja on mukana myös perustettavassa neuvottelukunnassa. Siten uudistuksella ei olisi henkilöstö- eikä organisatorisia vaikutuksia.

Johtokuntien jäsenille on maksettu Valtion työmarkkinalaitoksen määrittelemät kuukausi- ja kokouspalkkiot. Neuvottelukuntien jäsenille on mahdollista maksaa valtiovarainministeriön 9 päivänä tammikuuta 2001 antaman ohjeen numero 3/2001 ja samana päivänä antaman määräyksen numero 4/2001 mukaan vastaavan suuruiset kuukausi- ja kokouspalkkiot. Muutoksella ei olisi siten taloudellisia vaikutuksia.

4. Asian valmistelu

Valtiovarainministeriön toimialan tulohajautusta on kehitetty tiiviissä yhteistyössä ministeriön ja virastojen ja laitosten kanssa vuodesta 1998 lähtien. Kehittämistyön eräänä tuloksena on vahvistettu valtiovarainministeriön hallinnonalan ohjauksen periaatteet, prosessit ja aikataulut (Valtiovarainministeriön julkaisuja 1/2001). Tulohajautuksen selkiyttämiseen liittyen valtiovarainministeriön laajennettu johtoryhmä päätti 29 päivänä tammikuuta 2001 selvittää ministeriön hallinnonalan virastojen johtokuntien lakkauttamista ja neuvottelukuntien asettamista.

Selvityksen perusteella laajennettu johtoryhmä päätti 26 päivänä helmikuuta 2001 esittää johtokuntien lakkauttamista ja neuvottelukuntien perustamista niiden tilalle. Samalla kuitenkin päätettiin siitä, että ennen lopullista ratkaisua asiasta keskustellaan virastojen päälliköiden kanssa. Asia esiteltiin virastopäälliköille ensimmäisen kerran 4 päivänä huhtikuuta 2001. Asia oli esillä myös ministeriön ja virastojen johdon tapaamisessa 1 päivänä marraskuuta 2001. Virastojen edustajat pitivät ehdotettua uudistusta tarpeellisena erityisesti siksi, että se selkeyttää vastuusuhteet tulohajautuksen näkökulmasta.

Valtion virastojen ja laitosten johto-organisaatioiden nykytilaa, vaikutusvaltaa, vastuukysymyksiä, toimivuutta ja kehittämistä on lisäksi käsitelty ja arvioitu laajan empiirisen aineiston valossa (Markku Temmes – Timo Moilanen: Johto-organisaatiot tienhaarassa, valtiovarainministeriön tutkimukset ja selvitykset 2/2000). Johtokuntien asemaa yleensä valtionhallinnossa on lisäksi käsitelty 20 päivänä kesäkuuta 2001 hallituksen iltakoulussa keskushallinnon uudistamishanketta ohjaavan ministeriryhmän kannanoton pohjalta. Ministeriöiden tulohajautusroolin terävöittämistä koskevan kannanoton mukaan ”ministeriöiden on tarpeen ohjausotteensa selkeyttämiseksi harkita virastojen johtokuntien tehtäviä ja roolia. Mikäli ministeriö arvioi tulohajautusprosessin yksinään riittäväksi yleistä normiohjausta täydentäväksi ohjausmuodoksi, voidaan johtokunnasta luopua tai korvata se neuvottelukuntatyypillisellä asiantuntija-elimellä”.

Asia on muutoin valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Luonnoksesta on pyydetty asianomaisten virastojen ja laitosten sekä oikeusministeriön lausunnot. Lausunnonantajilla ei ole huomautettavaa johtokuntien lakkauttamisen osalta. Oikeusministeriön lausunnossa korostetaan lisäksi, että perustuslakiin sisältyvien hallinnon järjestämistä koskevien säännösten vuoksi virastojen johtamisesta ja ratkaisuvallan käytöstä on asianmukaista säätää lailla ja että virastojen hallintolakeihin tulee sisältyä riittävän täsmälliset ja

tarkkarajaiset asetuksenantovaltuudet. Esityksestä on käyty 17 päivänä tammikuuta 2002 yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain (651/1988) ja siihen liittyvien sopimusten mukaiset neuvottelut valtion henkilöstöä edustavien keskusjärjestöjen kanssa. Hallinnon ja aluekehityksen

ministerityöryhmä on 21 päivänä helmikuuta 2002 käsitellyt asiaa. Ministerityöryhmä puolsi sitä edellyttäen, että ennen valtioneuvostokäsittelyä valtiovarainministeriö ja oikeusministeriö keskustelevat eräistä kokouksessa esille otetuista yksityiskohdista.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki tilastokeskuksesta

3 §. Virastoa johtaisi pääjohtaja. Viraston sisäisistä toimintayksiköistä määrättäisiin viraston työjärjestyksessä, jonka pääjohtaja vahvistaa.

3 a §. Tilastokeskus olisi päällikkövirasto. Pääjohtaja päättäisi viraston toimialaan kuuluvista asioista, jollei asiaa olisi säädetty tai pääjohtaja olisi työjärjestyksellä siirtänyt päätösvaltaa muulle viraston virkamiehelle. Asioiden ratkaisemisesta säädetäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

4 §. Valtioneuvoston asetuksella säädetäisiin viraston virkojen täyttämistä, pääjohtajan ja muiden esimiesasemassa olevien virkamiesten esimiesasemaan liittyvistä tehtävistä sekä pääjohtajan sijaisen määräämisestä.

Pykälän 2 momentin mukaan työjärjestyksessä määrättäisiin henkilöstön tehtävistä, sijaisuuksista, asioiden valmistelusta ja esittelystä, asiakirjojen allekirjoittamisesta ja viraston hallinnon muusta järjestelystä.

1.2. Laki tullilaitoksesta

1 §. Pykälän 1 momentissa säädetäisiin, että valtiovarainministeriön alaisessa tullilaitoksessa olisi kuten nykyisinkin keskushallinnosta vastaava tullihallitus sekä sen alaisina tullilaboratorio ja aluehallintoa hoitavia tullipiirejä.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin, että tullipiireistä ja niiden virka-alueista sekä valtakunnan maarajalla sijaitsevista

tullitoimipaikoista päättäisi valtioneuvosto. Lisäksi siinä säädetäisiin, että muista tullitoimipaikoista päättäisi tullihallitus. Tullilaitoksen aluehallinnon jakoa ja tullitoimipaikkoja koskeva valtioneuvoston päätös olisi luonteeltaan hallintopäätös. Ehdotetut säännökset vastaisivat asiallisesti voimassa olevan tullilaitoksesta annetun asetuksen 8 §:n 2 momentin säännöksiä.

3 §. Pykälän 1 momentin mukaan tullilaitosta johtaisi pääjohtaja, joka vahvistaisi tullilaitoksen työjärjestyksen. Tullilaboratorion ja tullipiirin päällikkö vahvistaisivat johtamansa toimintayksikön työjärjestyksen. Nykyisin vastaavat säännökset sisältyvät tullilaitoksesta annettuun asetukseen. Työjärjestyksistä ehdotetaan säädettäväksi lain 6 §:n 2 momentissa.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin ratkaisuvallan käyttämisestä. Pääjohtaja päättäisi tullihallitukselle kuuluvista asioista, jollei asiaa olisi säädetty tai pääjohtaja olisi tullilaitoksen työjärjestyksessä siirtänyt päätösvaltaa muulle virkamiehelle. Asioiden ratkaisemisesta säädetäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Tullilaboratoriolle kuuluvat asiat ratkaisisi laboratorion päällikkö ja tullipiirille kuuluvat asiat tullipiirin päällikkö. Tullilaboratorion ja tullipiirin päällikkö voisivat myös delegoida päätösvaltaansa muulle virkamiehelle mainittujen toimintayksikköjen työjärjestyksessä.

Pykälän 3 momentissa säädetäisiin tullihallituksen ratkaisuvalltaan kuuluvasta oikeussääntöjen antamisesta. Niistä pääjohtaja päättäisi.

6 §. Tullilaitoksesta annettu asetus sisältää

henkilöstöä, virkojen täyttämistä ja muun henkilöstön ottamista sekä pääjohtajan ja eräiden ylimpien virkamiesten kelpoisuusvaatimuksia koskevia säännöksiä, jotka olisivat edelleen tarpeen. Lisäksi valtion oikeuden valvonnasta olisi tarpeen säätää edelleen asetuksessa. Tämän vuoksi pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tullilaitoksen henkilöstöstä, virkojen täyttämisestä, pääjohtajan sijaisen määräämisestä ja valtion oikeuden valvonnasta. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan myös valtuussäännöstä, jonka nojalla asetuksella voitaisiin antaa nykyiseen tapaan tarkempia säännöksiä tullihallituksen, tullilaboratorion ja tullipiirien tehtävistä sekä pääjohtajan ja muiden esimiesasemassa olevien virkamiesten esimiesasemaan liittyvistä tehtävistä.

Pykälän 2 momentin mukaan sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista määrättäisiin tullilaitoksen, tullilaboratorion ja tullipiirien työjärjestyksissä kuten nykyisinkin. Ehdotetun säännöksen nojalla voitaisiin antaa vain työjärjestykselle ominaisia hallinnon sisäisiä määräyksiä. Työjärjestyksillä määrättäisiin organisaatiosta, sisäisestä johtamisesta, sijaisuuksista, asioiden valmistelusta ja esittelystä, asiakirjojen allekirjoittamisesta sekä hallinnon muusta järjestelystä.

1.3. Laki valtiokonttorista

3 §. Virastoa johtaisi pääjohtaja. Välittömästi hänen alaisistaan toimintayksiköistä määrättäisiin viraston työjärjestyksessä. Näiden yksityiskohtaisempi organisointi jäisi tulosohjauksen periaatteiden mukaisesti asianomaisten esimiesten tehtäväksi.

3 a §. Pykälän 1 momentin mukaan valtiokonttori olisi päällikkövirasto. Pääjohtaja päättäisi viraston toimialaan kuuluvista asioista, jollei asiaa olisi säädetty tai pääjohtaja olisi työjärjestyksellä siirtänyt päätösvaltaa muulle viraston virkamiehelle. Asioiden ratkaisemisesta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Ehdotetun säännöksen nojalla pääjohtaja voisi myös delegoida asioiden ratkaisuvallan pääjohtajalle viraston muille

esimiesasemassa oleville virkamiehille, jotka puolestaan voisivat nimetä yksittäisiä asioita ratkaisevat virkamiehet.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valtiokonttorin ratkaisuvalltaan kuuluvien oikeussääntöjen antamisesta. Niistä pääjohtaja päättäisi.

6 §. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin viraston virkojen täyttämistä, pääjohtajan sijaisen määräämisestä sekä pääjohtajan ja muiden esimiesasemassa olevien virkamiesten esimiesasemaan liittyvistä tehtävistä.

Pykälän 2 momentin mukaan työjärjestyksessä määrättäisiin henkilöstön tehtävistä, sijaisuuksien järjestämisestä, asioiden valmistelusta ja esittelystä, asiakirjojen allekirjoittamisesta ja viraston hallinnon muusta järjestelystä.

1.4. Laki Valtion taloudellisesta tutkimuskeskuksesta

2 §. Laitosta johtaisi ylijohtaja. Laitoksen sisäisistä toimintayksiköistä määrättäisiin laitoksen työjärjestyksessä, jonka ylijohtaja vahvistaisi.

2 a §. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus olisi päällikkövirasto. Ylijohtaja päättäisi laitoksen toimialaan kuuluvista asioista, jollei asiaa olisi säädetty tai ylijohtaja olisi työjärjestyksellä siirtänyt päätösvaltaa muulle viraston virkamiehelle. Asioiden ratkaisemisesta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

5 §. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin viraston virkojen täyttämistä, ylijohtajan esimiesasemaan liittyvistä tehtävistä sekä ylijohtajan sijaisen määräämisestä.

Pykälän 2 momentin mukaan työjärjestyksessä määrättäisiin henkilöstön tehtävistä, sijaisuuksista, asioiden valmistelusta ja esittelystä, asiakirjojen allekirjoittamisesta ja viraston hallinnon muusta järjestelystä.

1.5. Verohallintolaki

3 §. *Johtaminen ja ratkaisuvallan käyttäminen.* Verohallitusta johtaisi pääjohtaja. Verohallituksen toimintaorganisaatiosta määrättäisiin viraston

työjärjestyksessä, jonka pääjohtaja vahvistaisi.

Pääjohtaja ratkaisisi verohallitukselle kuuluvat asiat, jollei asiaa olisi säädetty tai pääjohtaja olisi työjärjestyksessä siirtänyt päätösvaltaa muulle virkamiehelle. Asioiden ratkaisemisesta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Myös koko verohallinnon toimintalinjalinja, toiminta- ja taloussuunnitelmaa sekä talousarvioehdotusta koskevat asiat samoin kuin muut koko verohallintoa koskevat asiat kuuluisivat jatkossa pääjohtajan ratkaistaviin asioihin sen mukaan kuin niistä määrätään tarkemmin verohallituksen työjärjestyksessä. Vastaavat verohallintoasetukseen sisältyvät säännökset on tarkoitus kumota tarpeettomina.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin verohallinnon ratkaisuvaltaan kuuluvien oikeussääntöjen antamisesta. Niistä pääjohtaja päättäisi.

Pykälän 3 momentin mukaan verovirastoa johtaisi veroviraston päällikkö. Veroviraston toimintaorganisaatiosta määrättäisiin veroviraston työjärjestyksessä, jonka vahvistaisi veroviraston päällikkö. Verovirastolle kuuluvat asiat ratkaisisi veroviraston päällikkö tai muu virkamies sen mukaan kuin työjärjestyksessä määrätään.

3 a §. *Tarkemmat säännökset hallinnosta.* Verohallintoasetukseen nykyisin sisältyvät säännökset ovat pääosin edelleenkin tarpeen ja niihin on tarkoitus tehdä ainoastaan tähän esitykseen välittömästi liittyvät tarkistukset. Voimassa olevaan asetukseen sisältyy säännöksiä muun muassa verohallituksen ja veroviraston hallinnosta, kuten verohallituksen ja veroviraston välisestä tehtävien jaosta sekä veroviraston toimipisteiden sijainnista, verotuksen oikaisulautakunnasta, veronsaajien oikeuden valvonnasta, henkilöstöstä ja verotuskustannuksista. Lakiin ehdotetaan nyt lisättäväksi uusi 3 a §. Tämän valtuutuslainsäätönohjelman nojalla valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin verohallinnon henkilöstöstä ja virkojen täyttämistä sekä pääjohtajan sijaisen määräämisestä. Ehdotuksen mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä myös verohallituksen ja

veroviraston hallinnosta nykyiseen tapaan sekä pääjohtajan ja muiden esimiesasemassa olevien virkamiesten esimiesasemaan liittyvistä tehtävistä.

Pykälän 2 momentin mukaan verohallituksen ja veroviraston työjärjestyksessä määrätään kuten nykyisinkin sijaisuuksista, sisäisestä johtamisesta sekä muista sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista. Työjärjestyksessä määrättäisiin jatkossakin muun muassa viraston toimintaorganisaatiosta ja sen yksiköiden tehtävistä sekä asioiden valmistelusta ja ratkaisemisesta. Virasto voisi työjärjestyksessään määrätä sisäisestä toiminnastaan siten, että virastolla on edellytykset toimia tulossuorituksen ja tulossopimusten edellyttämällä tavalla.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotettujen lakien vahvistamisen jälkeen annettaisiin laitoskohtaiset valtioneuvoston asetukset. Asetuksista on tarkoitus poistaa johtokuntien tehtäviä koskevat säännökset ja lakeihin siirretyt muut säännökset sekä lisätä neuvottelukuntien asettamista ja tehtäviä koskevat säännökset.

3. Voimaantulo

Lakien muutokset ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

4. Säättämisyjärjestys

Perustuslain 119 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan valtionhallinnon toimielimen yleisistä perusteista on säädettävä lailla, jos niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Tämän vuoksi virastojen ja laitosten johtamista ja ratkaisuvallan käyttöä koskevista seikoista ehdotetaan säädettäväksi lailla aiemmin tapahtuneen asetuksella säätämisen sijasta.

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaisesti virastojen hallintolakeihin ehdotetaan otettavaksi riittävän täsmälliset ja tarkkarajaiset asetuksenantovaltuudet.

Edellä esitetyn perusteella annetaan

Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki

tilastokeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tilastokeskuksesta 24 päivänä tammikuuta 1992 annetun lain (48/1992) 3 ja 4 § ja
lisätään lakiin uusi 3 a § seuraavasti:

3 §

Tilastokeskusta johtaa pääjohtaja. Tilastokeskuksen organisaatiosta ja toimintayksiköistä määrätään työjärjestyksessä, jonka pääjohtaja vahvistaa.

3 a §

Pääjohtaja ratkaisee tilastokeskuksen päätettävät asiat, jollei asiaa ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty tilastokeskuksen muun virkamiehen ratkaistavaksi. Asioiden ratkaisemisesta tilastokeskuksessa säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

4 §

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tilastokeskuksen virkojen täyttämistä, pääjohtajan ja muiden esimiesasemassa olevien virkamiesten esimiesasemaan liittyvistä tehtävistä sekä pääjohtajan sijaisen määräämisestä.

Tilastokeskuksen työjärjestyksessä määrätään muista sijaisuuksista, sisäisestä johtamisesta sekä muista sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

2.

Laki**tullilaitoksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tullilaitoksesta 8 päivänä helmikuuta 1991 annetun lain (228/1991) 1, 3 ja 6 §
 seuraavasti:

1 §

Tullitoimintaa varten on valtiovarainministeriön alainen tullilaitos, jossa on keskushallintoa varten tullihallitus sekä sen alaisina tullilaboratorio ja aluehallintoa varten tullipiirejä. Tullipiireistä ja niiden virka-alueista sekä valtakunnan maarajalla sijaitsevista tullitoimipaikoista päättää valtioneuvosto. Muista tullitoimipaikoista päättää tullihallitus.

3 §

Tullilaitosta johtaa pääjohtaja. Pääjohtaja vahvistaa tullilaitoksen työjärjestyksen. Tullilaboratorion ja tullipiirin päällikkö vahvistavat johtamansa toimintayksikön työjärjestyksen. Tullihallituksessa ratkaistavat asiat ratkaisee pääjohtaja, jollei asiaa ole säädetty tai tullilaitoksen työjärjestyksessä määrätty muun virkamiehen ratkaistavaksi. Asioiden ratkaisemisesta tullihallituksessa säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Tullilaboratoriolle ja tullipiirille kuuluvat asiat ratkaisee mainittujen

toimintayksikköjen päällikkö, jollei ratkaisuvaltaa ole niiden työjärjestyksessä siirretty muulle virkamiehelle. Pääjohtaja päättää tullihallituksen toimivaltaan kuuluvien oikeussääntöjen antamisesta.

6 §

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tullilaitoksen henkilöstöstä, virkojen täyttämisestä, pääjohtajan sijaisen määräämisestä sekä valtion oikeuden valvonnasta. Tarkempia säännöksiä tullihallituksen, tullilaboratorion ja tullipiirien tehtävistä sekä pääjohtajan ja muiden esimiesasemassa olevien virkamiesten esimiesasemaan liittyvistä tehtävistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Tullilaitoksen, tullilaboratorion ja tullipiirien työjärjestyksissä määrätään muista sijaisuuksista, sisäisestä johtamisesta sekä muista sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

3.

Laki**valtiokonttorista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtiokonttorista 15 päivänä helmikuuta 1991 annetun lain (305/1991) 3 ja 6 § sekä
lisätään lakiin uusi 3 a § seuraavasti:

3 §

Valtiokonttoria johtaa pääjohtaja. Valtiokonttorin organisaatiosta ja toimintayksiköistä määrätään työjärjestyksessä, jonka pääjohtaja vahvistaa.

3 a §

Valtiokonttorin ratkaistavat asiat ratkaisee pääjohtaja, jollei asiaa ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty valtiokonttorin muun virkamiehen ratkaistavaksi. Asioiden ratkaisemisesta valtiokonttorissa säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Pääjohtaja päättää valtiokonttorin toimivaltaan kuuluvien oikeussääntöjen antamisesta.

6 §

Valtioneuvoston asetuksella säädetään valtiokonttorin virkojen täyttämistä, pääjohtajan ja muiden esimiesasemassa olevien virkamiesten esimiesasemaan liittyvistä tehtävistä sekä pääjohtajan sijaisen määräämisestä.

Valtiokonttorin työjärjestyksessä määrätään muista sijaisuuksista, sisäisestä johtamisesta sekä muista sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

4.

Laki**Valtion taloudellisesta tutkimuskeskuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Valtion taloudellisesta tutkimuskeskuksesta 12 päivänä tammikuuta 1990 annetun lain (27/1990) 2 ja 5 § sekä
lisätään lakiin uusi 2 a § seuraavasti:

2 §

Valtion taloudellista tutkimuskeskusta johtaa ylijohtaja. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen organisaatioista ja toimintayksiköistä määrätään työjärjestyksessä, jonka ylijohtaja vahvistaa.

2 a §

Ylijohtaja ratkaisee Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen päätettävät asiat, jollei asiaa ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen muun virkamiehen ratkaistavaksi. Asioiden ratkaisemisesta Valtion taloudellisessa tutkimuskeskuksessa säädetään tarkemmin valtioneuvoston

asetuksella.

5 §

Valtioneuvoston asetuksella säädetään Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen virkojen täyttämistä, ylijohtajan esimiesasemaan liittyvistä tehtävistä sekä ylijohtajan sijaisen määräämisestä.

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen työjärjestyksessä määrätään muista sijaisuuksista, sisäisestä johtamisesta sekä muista sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

5.

Laki**verohallintolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun verohallintolain (1557/1995) 3 §, sellaisena
 kuin se on osaksi laissa 318/2001, sekä
lisätään lakiin uusi 3 a § seuraavasti:

3 §

Johtaminen ja ratkaisuvallan käyttäminen

Verohallitusta johtaa pääjohtaja. Verohallituksessa ratkaistavat asiat ratkaisee pääjohtaja, jollei asiaa ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty muun verohallituksen virkamiehen ratkaistavaksi. Asioiden ratkaisemisesta verohallituksessa säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Työjärjestyksen vahvistaa pääjohtaja. Pääjohtaja päättää verohallituksen toimivaltaan kuuluvien oikeussääntöjen antamisesta. Verovirastoa johtaa veroviraston päällikkö. Verovirastolle kuuluvat asiat ratkaisee veroviraston päällikkö tai muu virkamies sen mukaan kuin työjärjestyksessä määrätään. Veroviraston työjärjestyksen vahvistaa

veroviraston päällikkö.

3 a §

Tarkemmat säännökset hallinnosta

Valtioneuvoston asetuksella säädetään verohallinnon henkilöstöstä, virkojen täyttämisestä sekä pääjohtajan sijaisen määräämisestä. Tarkempia säännöksiä verohallituksen ja veroviraston hallinnosta sekä pääjohtajan ja muiden esimiesasemassa olevien virkamiesten esimiesasemaan liittyvistä tehtävistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Verohallituksen ja veroviraston työjärjestyksissä määrätään muista sijaisuuksista, sisäisestä johtamisesta sekä muista sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

Helsingissä 14 päivänä kesäkuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

tilastokeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tilastokeskuksesta 24 päivänä tammikuuta 1992 annetun lain (48/1992) 3 ja 4 § ja
lisätään lakiin uusi 3 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Tilastokeskuksessa on johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella.

Tilastokeskusta johtaa pääjohtaja. Tilastokeskuksen organisaatiosta ja toimintayksiköistä määrätään työjärjestyksessä, jonka pääjohtaja vahvistaa.

3 a §

Pääjohtaja ratkaisee tilastokeskuksen päätettävät asiat, jollei asiaa ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty tilastokeskuksen muun virkamiehen ratkaistavaksi. Asioiden ratkaisemisesta tilastokeskuksessa säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

4 §

4 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tilastokeskuksen virkojen täyttämisestä, pääjohtajan ja muiden esimiesasemassa olevien virkamiesten esimiesasemaan liittyvistä tehtävistä sekä pääjohtajan sijaisen määräämisestä.

Tilastokeskuksen työjärjestyksessä määrätään muista sijaisuuksista, sisäisestä johtamisesta sekä muista sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

2.

Laki**tullilaitoksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tullilaitoksesta 8 päivänä helmikuuta 1991 annetun lain (228/1991) 1, 3 ja 6 §
 seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

Tullitoimintaa varten on valtiovarainministeriön alainen tullilaitos, jossa on tullihallitus sekä sen alaisina tullilaboratorio ja tullipiirejä.

Tullitoimintaa varten on valtiovarainministeriön alainen tullilaitos, jossa on *keskushallintoa varten* tullihallitus sekä sen alaisina tullilaboratorio ja *aluehallintoa varten* tullipiirejä.

Tullipiireistä ja niiden virka-alueista sekä valtakunnan maarajalla sijaitsevista tullitoimipaikoista päättää valtioneuvosto. Muista tullitoimipaikoista päättää tullihallitus.

3 §

3 §

Tullihallituksessa on johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella.

Tullilaitosta johtaa pääjohtaja. Pääjohtaja vahvistaa tullilaitoksen työjärjestyksen. Tullilaboratorion ja tullipiirin päällikkö vahvistavat johtamansa toimintayksikön työjärjestyksen.

Tullihallituksessa ratkaistavat asiat ratkaisee pääjohtaja, jollei asiaa ole säädetty tai tullilaitoksen työjärjestyksessä määrätty muun virkamiehen ratkaistavaksi. Asioiden ratkaisemisesta tullihallituksessa säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Tullilaboratoriolle ja tullipiirille kuuluvat asiat ratkaisee mainittujen toimintayksikköjen päällikkö, jollei ratkaisuvaltaa ole niiden työjärjestyksessä siirretty muulle virkamiehelle.

Pääjohtaja päättää tullihallituksen toimivaltaan kuuluvien oikeussääntöjen antamisesta.

6 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

6 §

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tullilaitoksen henkilöstöstä, virkojen täyttämisestä, pääjohtajan sijaisen määräämisestä sekä valtion oikeuden valvonnasta. Tarkempia säännöksiä tullihallituksen, tullilaboratorion ja tullipiirien tehtävistä sekä pääjohtajan ja muiden esimiesasemassa olevien virkamiesten esimiesasemaan liittyvistä tehtävistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Tullilaitoksen, tullilaboratorion ja tullipiirien työjärjestyksissä määrätään muista sijaisuuksista, sisäisestä johtamisesta sekä muista sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

3.

Laki**valtiokonttorista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtiokonttorista 15 päivänä helmikuuta 1991 annetun lain (305/1991) 3 ja 6 § sekä
lisätään lakiin uusi 3 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Valtiokonttorissa on johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella.

Valtiokonttoria johtaa pääjohtaja. Valtiokonttorin organisaatiosta ja toimintayksiköistä määrätään työjärjestyksessä, jonka pääjohtaja vahvistaa.

3 a §

Valtiokonttorin ratkaistavat asiat ratkaisee pääjohtaja, jollei asiaa ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty valtiokonttorin muun virkamiehen ratkaistavaksi. Asioiden ratkaisemisesta valtiokonttorissa säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Pääjohtaja päättää valtiokonttorin toimivaltaan kuuluvien oikeussääntöjen antamisesta.

6 §

6 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään valtiokonttorin virkojen täyttämistä, pääjohtajan ja muiden esimiesasemassa olevien virkamiesten esimiesasemaan liittyvistä tehtävistä sekä pääjohtajan sijaisen määräämisestä. Valtiokonttorin työjärjestyksessä määrätään muista sijaisuuksista, sisäisestä johtamisesta sekä muista sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2003.

4.

Laki**Valtion taloudellisesta tutkimuskeskuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Valtion taloudellisesta tutkimuskeskuksesta 12 päivänä tammikuuta 1990 annetun lain (27/1990) 2 ja 5 § sekä
lisätään lakiin uusi 2 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Valtion taloudellista tutkimuskeskusta johtaa ja valvoo johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella.

5 §

Tarkemmat säännökset Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen tehtävistä, organisaatiosta, hallinnosta ja viroista annetaan asetuksella.

Ehdotus

2 §

Valtion taloudellista tutkimuskeskusta johtaa *ylijohtaja*. *Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen organisaatioista ja toimintayksiköistä määrätään työjärjestyksessä, jonka ylijohdaja vahvistaa.*

2 a §

Ylijohdaja ratkaisee Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen päätettävät asiat, jollei asiaa ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen muun virkamiehen ratkaistavaksi. Asioiden ratkaisemisesta Valtion taloudellisessa tutkimuskeskuksessa säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

5 §

Valtioneuvoston asetuksella säädetään Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen virkojen täyttämisestä, ylijohdajan esimiesasemaan liittyvistä tehtävistä sekä ylijohdajan sijaisen määräämisestä. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen työjärjestyksessä määrätään muista sijaisuuksista, sisäisestä johtamisesta sekä muista sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä

tammikuuta 2003.

5.

Laki**verohallintolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun verohallintolain (1557/1995) 3 §, sellaisena
 kuin se on osaksi laissa 318/2001, sekä
lisätään lakiin uusi 3 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

3 §

Verohallituksen johtokunta

Verohallituksessa on johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella.

Tarkemmat säännökset verohallituksen hallinnosta ja viroista annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Ehdotus

3 §

Johtaminen ja ratkaisuvallan käyttäminen

Verohallitusta johtaa pääjohtaja. Verohallituksessa ratkaistavat asiat ratkaisee pääjohtaja, jollei asiaa ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty muun verohallituksen virkamiehen ratkaistavaksi. Asioiden ratkaisemisesta verohallituksessa säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Työjärjestyksen vahvistaa pääjohtaja.

Pääjohtaja päättää verohallituksen toimivaltaan kuuluvien oikeussääntöjen antamisesta.

Verovirastoa johtaa veroviraston päällikkö. Verovirastolle kuuluvat asiat ratkaisee veroviraston päällikkö tai muu virkamies sen mukaan kuin työjärjestyksessä määrätään. Veroviraston työjärjestyksen vahvistaa veroviraston päällikkö.

3 a §

Tarkemmat säännökset hallinnosta

Valtioneuvoston asetuksella säädetään verohallinnon henkilöstöstä, virkojen täyttämisestä sekä pääjohtajan sijaisen määräämisestä. Tarkempia säännöksiä verohallituksen ja veroviraston hallinnosta sekä pääjohtajan ja muiden esimiesasemassa olevien virkamiesten esimiesasemaan liittyvistä tehtävistä voidaan antaa

*valtioneuvoston asetuksella.
Verohallituksen ja veroviraston työjärjes-
tyksissä määrätään muista sijaisuuksista,
sisäisestä johtamisesta sekä muista
sisäiseen hallintoon kuuluvista asioista.*

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä
tammikuuta 2003.*
